

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОРГАНІЗАЦІЇ ОПЕРАТИВНОГО КОНТРОЛЮ НА ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Стабільне функціонування промислового підприємства може здійснюватися ефективно тільки тоді, коли його керівництво буде приймати обґрунтовані та своєчасні управлінські рішення на підставі інформації, що надається різними структурами підприємства. А їх постійна робота та прозорість забезпечується шляхом створення досконалої системи контролю, зокрема оперативного.

Впровадження такої системи є складним завданням для керівників промислових підприємств так як супроводжується великими організаційними та структурними змінами. Але її відсутність передбачає великий ризик одержання недостовірної інформації та неефективної діяльності підприємства.

Проблеми організації контролю розглядаються у багатьох працях вітчизняних науковців, які внесли вагомий внесок у розвиток теоретичних та практичних аспектів цього питання. Це такі вчені як Максимова В.Ф. [1], Петренко С.М [2], Пантелеєв В.П. [3]. Але остаточно не вирішеними залишаються питання організації оперативного контролю на промислових підприємствах та перспективи її розвитку.

Організація контролю в системі оперативного управління розглядається науковцями дуже рідко та фрагментарно. Вони вказують на те, що значення оперативного контролю в системі управління «полягає у створенні надійного інформаційно-аналітичного забезпечення, а також своєчасного виявлення відхилень, що в сукупності складає основу для прийняття оптимальних управлінських рішень в найкоротші терміни» [4, с. 142], що організація оперативного контролю залежить від організації всієї системи оперативного управління [5, с. 186] . В їх дослідженнях наводиться модель організації оперативного контролю для ефективного процесного управління діяльністю підприємства, яка включає в себе три етапи: постачання та зберігання ресурсів, виробниче споживання та реалізацію готової продукції. Відповідно до виділених етапів виділяють напрями оперативного контролю [6, с. 187]. Дана модель враховує контроль основних виробничих процесів, але не торкається інших сфер діяльності, які теж відіграють важливу роль у забезпеченні стабільності і безперервності процесу виробництва.

На сьогоднішній день на законодавчому рівні не встановлено у якій формі має організовуватися контроль на підприємстві. Відтак практика організації контролю базується на підходах і пропозиціях, що розроблені науковцями. Різноманітність їх позицій ускладнює вибір раціональної форми організації оперативного контролю на промисловому підприємстві.

Вивчення стану організації оперативного контролю здійснювалося на підставі обстеження, опитування, та анкетування керівництва, менеджерів

різних рівнів та провідних фахівців машинобудівних підприємств Одеського регіону. Результати досліджень показали, що на обстежуваних підприємствах: не розробляється схема ведення контролю; на багатьох підприємствах відсутні стандарти, положення, посадові інструкції, що регламентують порядок його ведення; на підприємствах не існує нормативних документів, що зобов'язують робітників різних відділів та служб здійснювати контроль; не встановлено зв'язок контролю з часом здійснення господарських операцій.

Таким чином, можна зробити висновок про те, що оперативний контроль дуже часто носить спонтанний характер, що знижує його цілеспрямованість у виявленні негативних відхилень.

Головними напрямками розвитку організації контролю на промислових підприємствах є: затвердження на законодавчому рівні організаційних рішень щодо проведення контролю на підприємствах; визначення інститутів, що будуть координувати проведення контролю, та забезпечувати зв'язок між державними органами та підприємствами; структурна перебудова організаційних форм контролю для вирішення нових завдань; впровадження методичних вказівок по оперативному контролю на промислових підприємствах; налагодження системи планування контрольних заходів; визначення чітких правил здійснення оперативного контролю.

За відсутності офіційних рекомендацій кожне підприємство має самостійно вирішувати як буде здійснюватися контроль на підприємстві, керуючись досвідом вітчизняної та зарубіжної практики. Вітчизняним науковцям необхідно розробити та запропонувати такі концепції систем внутрішнього контролю, які будуть орієнтовані на ринкову систему господарювання та мають враховувати специфіку національної економіки.

Отже, розвиток організації оперативного контролю у системі управління є нагальною необхідністю для того, щоб уникнути проблем розвитку промислових підприємств та сприяти їх подальшому функціонуванню.

Тому добре організована система оперативного контролю дозволить не тільки своєчасно виявляти недоліки у діяльності промислового підприємства, а й здійснювати їх оперативне усунення та запобігати їх проявів у майбутньому.

1. *Максімова В. Ф. Внутрішній контроль економічної діяльності промислового підприємства – системний підхід до розвитку : монографія / В. Ф. Максімова. - К. : АВРІО, 2005. – 264 с.*

2. *Петренко С. М. Внутрішній контроль діяльності підприємств і його інформаційне забезпечення : теорія, методологія, організація : автореф. дис. ... докт. екон. наук. : НАСОА. - Київ, 2010. – 35 с.*

3. *Пантелеєв В. П. Внутрішньогосподарський контроль: методологія та організація: [монографія] / В. П. Пантелеєв; наук. ред. В. О. Шевчук.– К.: ДП «Інформ.-аналіт. Агентство», 2008. – 489 с.*

4. *Приступа К. П. Економічна суть та значення оперативного контролю в системі управління / К. П. Приступа // Облік і фінанси АПК. – 2009. – № 4. – С. 139-142.*

5. *Кошкаров С. А. Внутрішньогосподарський оперативний облік і контроль у системі управління діяльністю виробничих підприємств / С. А. Кошкаров, В. І. Бачинський, П. О. Куцик. – Чернівці : Золоті литаври, 2012. – 264 с.*